

سليمان نطف

ايمانہ تہ ساط

(شائقا مسئلہ می)

استانبول ، ناشری : معارف کتبخانہ می

۱۳۴۱

افادۀ مخصوصه

بوصحيفه لر (صوك تلغراف) غزته سيابه انتشار ايدر كن ، (سرپوتس
ملى) نام مسروقيله باشمزد مسلط اولان فسك يرينه شاپقانك اقامه
ايدلمه سى حقنده نه برقرار رسمى اصدار، نه برتمايل خصوصى اظهار ايدلمشدى.
شونك خطوات قاهره سنه دينك احكامنى بغير حق وبلا سبب چيكنه تمك
ايسته نهين برساله نك دوروب دورور كن ميدانه آتيلماسى ديننى بيلن
وسه ون هر مسلمى مغبر ايتمشدى. رساله صاحبنك صوك جوابى نشر ايتك
ايسته (صوك تلغراف) صاحبلرى محكمه نك حكم ايتديكى
يوز ليرا تضمينات معنويه يي رساله صاحبنه تأديه ايتمكه منفعت
عموميه يي كندى ضررينه وقايه ايتدى. غزته لرك پريشان نسسخه لرى
آراسنده بوسبوتون ضايع اولماق اچون شوتاريخى مباحثه علميه يي كتاب
شكندنه نشر ايتمكى مناسب كوردك .

• تشرين ثانى ۱۹۲۵

يكي انتشار ايدن بر رساله يه كوره ، محرري درسعام افندي ايله كندى .
قيافنده كي خواجه افنديلردن باشقه ، هر مؤمن ، هيچز - حاشا ثم حاشا -
كافر مشز . هيچ بر قازما ، دين اسلامه بو رساله يي يازان خاسر قلمدن دها
درين بر هزار قازاماز . هيئت مجموعه سنك ذهنلرده براقق ايسته ديكي فكر
وقناعت شودر :

بز ديغزه قلبمك تصديقيله لسانمك اقرارى قادار ، فسلرمك صاري
و پوسكولى ايله ده مربوطز . العياذ بالله .

اوائل اسلامده فقها ، رهبردين و ناظم جمعيت ايديلار . سو كرا يتيشنلر
فقهي كندى فكر لرينه ، كندى ذوق لرينه ، و ... كندى منفعت لرينه خادم و متحكم
بر آلت در كه سنه اينديرديلر . فتوالر ، طالبلك خاطريله نفوذينه و ويريله جك
پارانك مقدارينه كوره ترتيب و اعطا ايديلردى . آ كلامدن ، ديكله مدن
امضالانان فتوالر نه قادار بيكناهاك اسمنى زير و عمرو . تحويل ايله قفالريني
اوچورمش ، نه قادار معصوم او جا قلسون دور مشدر ا .. متفقه كچين صنف
اسلاميتك حريم عصمت و حريننده پاپاسلر ككندن دها مزعج و مسلط بر
مؤسسه روحانيه وجوده كتيردى . او قادار كه ، بن بيله بوكون اصولدن
استنباط احكام ايمكه علمم كافي اولسه ، بيك ايكي بوزسنه لك امام مذهب اولان
ابو حنيفه يي آرادن حرمتله چيفارارق ، پيغمبرم و اللهمله يالكز قالاچم .

فقه صوفالغه استحاله ايتدكدن سو كرا ، هر تجدد و ترقى اونلري

اور كودويور ، فور قودويور ، باغيردييوردى . جمعيت بشريه نك طبقات
متمدنه سي آراسنده صنف تعالى بيله اشغال ايدمه يه جك بردر كه يه دوشوشمك
سببي ، تعصبى دينه تسليط ايدن آداملردر . مفسر لر ، كلام الهدن اللهمك قصد

و مراد ائمه‌ش اولدینی معناری چیقاردیلر . و محدثلر پیغمبرک سولبدیکی
و سولمه‌یه جکی بیکرجه حدیثی او بنی حکیم و معصومه اسناد ایتدیلر .
کتب فتاری اسلامه پابند ترقی سطرلرله مالمالدر .

کری قالیشمزک سببی ، شیخ الاسلامی مرکز ایدینمش اولان تشکیلاتک
منسوبلری بولدیغنی تکرار ایدرم . ایشته خواجه لردن باشقا هر کسک بیلدیکی
بر مثال و دلیل :

طباعت ، اونونجی عصر مجریده ایجاد ایدلشدی . صوفتالر لوبجوزا . . .
فتواسنی بواختراع اقدسک جبهه‌سنه ، بر لغت تمغاسی کبی ، در حال یاپشیدردیلر .
طباعت ، اونلرجه کلام‌اللهه و علوم اسلامییه حرمتسنزک ایتمش . بوبله اولماسه
بیله برعت در . چونکه رسول‌اللهک زماننده موجود دکلدی . و برعت میئه
در . چونکه فرنکر ایجاد ایتدی . کیم مطبعه جیلق ایدر و کتابی باصدیرسه
کافر در . . . ایشته خواجه لرک صغری و کبراسندن چیقان نتیجه فاسده ! . . .
بوقیاس غیر عقلی ، سلیمان قانونی زمانندن احمد ثالث دورینه قدار ، ایکی عصر
طباعتی کفر عد و مملکتهمزه ادخال و تطبیق ایدله‌سنی منع ایتدی . احمد ثالث
دورنده برجلادت متجددانه کوستریله رک ، بر قاپچ کتاب طبع ایدلشدی .
بو سفرده باطرونا خلیلک آرنارود فستان و کلاهیله عقد مخادنت و اتفاق ایدن
جبه و دستار ، استانبولده موجود و بیکانه مطبعه‌بی تارمار ایتدی . فوجه راغب
پاشا صدراعظم اولونجایه قدار ، تام یگریمی بش سنه ، طباعت ، قتل و سرقتدن
اشد بر کفر کبی تاقی و ترک ایدلشدی . کندی دماغی ، زماننده کی علمانک
قفا سندن پک چوق معور و منور اولان فوجا صدراعظم مطبعه‌بی یکیدن تأسیس
ایتدی . فقط ایش ایشن کچمشدی . چونکه ارمنیلرله روملرک بزمنکنندن
ایکی یوز سنه اول نسیس ایتمش مطبعه‌لری واردی . ایشته بوندن ده
آکلاشیلیرکه ، بالخاصه مجرتک بیک تاربخندن بهری ، ققه و ققه‌بزرده جهلی تمیه ایله
استنار ایدن مضر بر مؤسسسه و بر سور و اشخاص مضره در . آرالرنده کی مستثنالر
او قدار آزکه پارمقله کوستریله بیلر .

من تشبه بقوم فهو منهم؟ یعنی بر قوفه بگزه مکه هالایشانرا او قوم مندره، حدیثی غیر موضوع فرض اینسه کبیه، بو، نجدد علیهدار لرینگ ادعا-نی تقویه ایده بیه جک بر حجت دکدر. تشبه دن مقصدنه؟.. او آدام بو تشبهی چون اختیار ایتمش؟. احادیث شریفه نك صحتی اجماع امتله تأید ایدن لرندن، یعنی نسان پیغه بریدن شرفصادر اولدینی شك وشبهه دن عاری بولونان،

انما الاعمال بالنیات

حدیث شریفی هر حرکتک حاکم عادلیدر. بو کلام نبوینگ مضمونی بزم مجد اعظام عربیه سزه بیه بر ماده مستقله، بر دستور شکلنده درج ایدلدی. اوت، برایشدن مقصد نه ایسه حکم اوکا کوره در. بن تشبه ی مثلا غیر مسلملرک آیین دینلرینی تقلید ورؤسای روحانیه لرینگ کسوة مخصوصه سنی تلبس کبی شیرده بولورم. وینه مثلا صرف چالنی دیکلامک ایچون کلیسایه کیدن بر آدام، کفر امله اتهاام ایدیله بیلیری؟.. اوت، دینبرسه (انما الاعمال بالنیات) حدیث شریفنگ حکمی انکار ایدلش اولور. چونکه چالنی دیکلامک کفر دکدر. حتی حرام و حتی مکروه ده دکل، بلکه مقبول و مستحب شایقایی دیلنه و قلنه دولایان محرر رساله، ایچون فرنگ کوملکیله بویون باغنی خاطرینه کتیر میور؟.. حتی فرنگک بر کسوه سنی- آدینی بیه اصلنده موجود اولما پان بر کله به

اضافله - فرنگ کوملکی شکانه صوقدقن صوکره صیرتمزه کچیر بیورز. زی علماده، یعنی صاریقلی بر چوق افندی، فرنگ کوملکنی جیه سنک آتنده و ایمان اوی عد ایتدیکی سینه سنک اوستنده بی پروا طاشبور. بویون باغنی شکلا صلیبه بیه بگزه دله سی ممکن و خاطره وارد بیلیرکن، جودت پاشا، ذغنی افندی کبی اعظم علمای اسلامک کوکس و بویونلرنده بو بدعتلری بالذات بن کوردم.

زنار ایله صلیب ی شایقا ایله بر طوتمق کله نك هم عربجه معنای، هم تورکجه مفهومیله هملط اینمکدر. شایقاده علامت کفر اولاجق برشی بوق،

زناری اشیای ممنوعه و کافره میانہ ادخال ایدن جهت افاغیم تلتہ بہ رمز
 و نشانہ اقرار و مربوطیت اولان اوچہ دو کومی احتوا ایتہ سی در .
 صلیبہ کلنجہ : حضرت عیسانک قتل و صلب ایدلہ مش اولدینی صراحت
 قرآنیہ دن بولوندینی ایچون ، خرسیتیانلرجه شمال شہادت اولان صلیبی توفیر ، قرآنی
 انکار اولور . ایشته کفر عدا ایدلہ سی بوندندر . یوقسہ خاچ شکلندہ کی ہرشی ،
 ممنوع و نزدندہ بولوندیران کافر صایلماز . اوروپا دولتیرنک نشانلرندہ و همان
 ہپسندہ خاچ واردر . عبدلجید ، عبدالعزیز ، مراد خامس ، عبدالمحید ،
 محمد رشاددہ داخل اولدینی حالہ ، بیکرجه و بیکرجه مسلمان بوخاچلی نشانلری
 ایام رسمیدہ و کوکسیرنک اوستندہ طاشیدیلر . اعتراض ایتک و کفر عد
 ایلک ہیچ کیسہنک خاطرینہ کلیور وکلدی . چونکہ برایشدن مقصد نہ ایسہ
 حکم اوکا کورہ در .

بن اون یاشندن بری فرنک کوملکی و بویون یاغی قوللانیرم . بویکی
 بدعت ، ہیچ بروقت نیم عقیدہ مک محولندہ عامل اولمادی . چوجوقلفندہ پک
 خار بردیندار ایدم . بکر میدن فرق بش یاشمہ قادر ، بکرمی بش سنہ ،
 شک و تحقیق وادیلرندہ دولاشدم . بوکون الی آلتی یاشندہیم . و دینک
 اکمل ادیان وحق اولدیغنه قائم . بورسالہنک دار دوشونجہ لی محرری نہ حق
 ایلہ بی وبنلہ برابر ، لااقل بکرمی میلیون محمدی بی کفر ایلہ شائبہ دار کوسترمکہ
 چالشیور . فرنک کوملکنی و بویون باغنی طاشییان اهل ایمان آراسندہ اللہ
 ایلہ بیغبرہ عشق ایلہ اویلہ مربوط اولانلر وارکہ درسعام محررافندی کورسہ
 کندی وجدان وایمانندہ بویوک برعذاب و حجاب حس ایدر .

محرر رسالہ ، شاپقایی دیانت و ملیت علامتی عد ایدیور ؟ یا کلش .
 اوروپادہ ملیت و دیانتلری مختلف اقوام و جماعتک سرپوش مشترکی شاپقادر ؛
 و یهودیلر کیکی باشقا ، خرسیتیانلر کیکی باشقہ دکلدر . روحانیلرہ مخصوص .
 اولان شاپقاعادی شاپقارلہ بکرزہ من . بناء علیہ ہرفس کین - و اسفاکہ ! .. -
 مسلمان اولامادینی کی ، ہر شاپقا کین دہ - لہ الحمد ! .. کافر دکلدر .

رسالہنک مدنیت اسلامیہ دن دم اوران صحیفہ لری دہ محررینک تاریخ بیلمدیکنی
 کوستریور . مدنیت اسلامیہ دن اولدہ اوروپانک مترقی برمدنیتی واردی .
 روما و یونان مدنیتلری مدنیت اسلامیہ پہ پشوا اولشدر . فقط اسلامہ روما
 حقوقنک قاریشامش اولدینی درس عام افندی ادعا ایدہ بیلیری ؟ ..

مدینتی اقوام بشر ، بری برندن آلدی . عربلرک ادوار جاهلیتی عصر
 سعادت وعصر علمه ایصال و قلب ایدن جناب پیغمبردر . یعنی عربلر جاهلی ابکن ،
 اوروپانک جنوبیله آسیانک غربنده و آفریقانک شمالیله هند و چین و ایرانده
 درجه تکامللری متفاوت ، فقط اساسلی برر مدنیت واردی . هیچ بر قوم
 باشلی باشنه بر مدنیت کتیرمه مشدر . هر قوم دیگرندن آلارق اونی طریق
 ترقیده بر آز یوروتد کدن سوکره ، بر باشفاسنه تودیع ایدر . ایشته سرینت
 اسومیه دیدیکمز دوره ترقیده یونان ، روما و ایران مدنیتلرینک بر استطاله .
 سیدر . قمارخانه لر ، عموخانه لر ، بارلر الخ .. کبی سفاهت عالمترینی آوروپا
 ایجاد ایتدی . بک اوغلنک بارلرینی و بوبارلرده حشرونشر اولان رذائلی تلغین
 ایدرز . فقط بک اوغلنده کی بارلردن ، قلوبلردن و کومورجی سواقنک عالملرندن
 دهاها اسکی اولان آنا تولیده کی قاری و کوچک اوپونلری ده مدنیت غربیه نک
 معصوم دیار منزه تسلیط ایتدی کی بدعتلردن اولدیغنی خواجه افندی ادعا ایده بیلیری ؟ ..
 رساله نک محرری ترتیب ایتدی کی قیاسلره طاقینلار ق ، وعادتا سور و کلنه رک ،
 نهایت شایقا ، زنا ، صلیب کبی ، شعار کفردن معدود اولان شیلری زنا
 و سرفقت دن دها آشغنی وزنا ایله سرفقتی تقاضای شهوت ویا الجای احتیاج ایله
 دهاها خفیف و معذور کوستریبور (صحیفه ۳۱ - ۳۰) .
 اولا شایقانک زنا و صلیب ایله هیچ بر مناسبتی اولمادیغنی یوقاریده
 سویلش و اثبات ایتشدک .. مثلاً ، زنا ، صلیب ... دن سوکره کتیریلن
 کبی نک فرنک کوملکی ایله بیون باغنه ده شموی غیرمنکر و اظهردر .
 ایچلرنده بن دن داخل اولدیمز حالدده لا اقل یکری میلیون اهل اسلامی بر آدامک
 درسعام ، نه اولورسه اولسون ، سوومکه نه حتی وار ؟ ..
 چونکه وجدانم طاهر صفتنی بکا توجه اولونا جق شتومک اک غلیظی
 تلتی و صاحبی کیم اولورسه اولسون ، اوکا اعاده ایدر . شایقا ، کفر دکل ،

میکروه دکل ، فس کبی ، کلاه کبی ، تاج کبی ، کفیه کبی بیکناه برسر پوشدر .
 خواجه افندی نه حد ایله حق تحریمی اللهدن غصب ایدیور .
 مالطه محبوسلرینک آراسنده بر قسم وار ایدی که نماز لرینی ، تراویخ ده
 داخل اولدینی حالده ، منتظماً ادا ایدر و او صیجاق اقلیمده شهر رمض انک
 بر کوئی نقض صیام ایله محزون بر افاز لردی . بو بولری کوزمله کورددم . ریا-
 کار لفه حل ایدله مک اوزره شونی ده سویلیم که بن او زمرة ناجیه خار جنده
 قالمش ، خاسر بر کنهاکار ایدم . سواقه چیمغه مآذون اولدقلری زمان ،
 بوصام و مصلی ، وطنر ور لر شاپقا کیبور لردی . قاغ جامعنک و بوتون دنیانک درس عاملری
 امین اولسونلر که ، درری زاده نک صارینی شرع شربنی انکلیر لک آیاقلری
 اوکنه حقیر بر سجاده کبی یایار کن ، مالطه نک کونده بش کره اللهه و یالکیز
 اللهه سجده ایدن آلنلر اوستنده کی شاپقاری دین و وطن عشقیله طوتوشاجق
 درجه لره کلیردی .

شاپقا ، فس ، صاریق : افراد امتی بویله شیلرله دین اسلامه ربط ایتک
 اودینه حقارتدر . بن دینمه نه باشنده کی اشیای خسیسه ایله صربو طم ، نه آیاغنده کی
 شیلرله .

بن دینمه ایمانله ، عشقله ، آنامک ، بابامک حس و خاطر اتی یقینه و تقلیدی
 تحقیقه ایصال ایدن تفکرات و تبهاتمک ویردیکی قناعتله صربو طم .
 مسلمان طوغدینم کبی ، مسلمان ثوله جکم . کندی آیاغنده کی فرنک قوندوراسنی
 مباح و مستحب کورن خواجه افندی ، باشقا بر مسلمانک باشنده کی شاپقابه
 نه حقله و نه حدله کفر و الحاد تمفاسنی یا پشدیر یبور ؟ ..

نومهر قضا و نومهر مرریسات فرارینی ملتک منور تسمی شوق و شکران
 ایله آلفیشلادی . بوکا سبب شوقیل آثار و ناصحلرک امت محمدی تمهیداً ازعاج
 ایتهمی و ملتک استبقای نفس اچون محتاج اولدینی ثجد دلری بویله عادی و روح
 اسلامی اینجیده جک قادر جاهلانه فتوالرله دائماً منع ایتمکه چالیشماسیدر .

عباد اللہک رزقنہ مسلط اولان قارغالرك اتلافی علیہندہ مفتینک بری لویچوزا . .
فتواسنی ویرینیور ؟ مدرسہ دہ کی چومزک دورخی . امام ایتھدن آناطولیدہ
وعظ وارشادہ چیقمش برصاریقلی ، روح امیرادہ مغارب قانولنرہ مصیابہ ایتھلی
سوزیلہ جہلمستکرہنی قصبہ قصبہ ، کوی کوی قوصویور [۱] . بوکوندہ
بردرسعام چیقمش ، برچوق مسلمانلرک تپہدن طبرناغہ قادرکافر بولوندفلیرنہ
اعلاملر نشر اییدیور . آرتق یتر . بوخلق ، اوچ ، بش جاھلدن عبارت
دکدر . زمانک خطوات مشی اوکنہ دینی آتماسپنلر . صوکرہ ، نعوذباللہ ،
چیکنہ نیر . دین بوپوک ، دین مقدسدر . بز اوئی باشمزدہ ، صیرمزدہ ،
آیاغمزده دکل ، دماغمزدہ ، قلبہمزدہ ، وجدان وایمانمزدہ طاشیمالی یزہ . بن ،
ھیچ بروقت ایستپہرک شایقا کیمدم . حتی شیمدی پک ہودا وعلاہت حمیت
اولان قالباقدہ بوکونہ قادر زینتساز سرہباہام اولادی . بونکلہ برابرشونی
بوپوک برقناعتلہ اعلان ایدرم کہ : دین اسلام یولندہ کندی حیاتی بالدفعات
تہلکبہ القاونہایت فدا ایتمش اولان وفاق جامع شریفغده حاضر بولوندینی
بریاتسی نمازیی وجدوغشی ایلہ تماشایدرکن آم ! مسلمانہ اولطایانہ ربو

شکلہ عبادتک زورہ رعادتندہ مرحوم بولونانہ لہر انسانہ مفیلہ
اقرارینی کتابنہ درج ایدرک ، ادبیات جہانک بلیغ و مشعش برصفحہ ولوحہ سی
صورتندہ بالعموم اعصار مستقبلہ نک کوزی اوکنہ آسان و خانہ سندہ کی لانہ
حضوری معبد اسلام شکلنہ قابیلہ ، اورادہ الہی ، محمدی و اہتی دوشون
وبو امتک خلاصی ایچون عمرینی صوک نفسنہ قادر اتعاب ابدن مرحوم
پہرلوتینک معصوم شایقاسی ، بروسی چیکنہ یونان اوردوسنہ اکشنیع
تلقردہ وجاسوسلقدہ بولونمقدن واسکیشہرک سقوط ایتدیکی کون لرال
یورکی بی تلغرافلہ تبریک ایتمکن حیا ایتیمان بروسہ مفتیسی ، درسعام ، سابق
شیخ الحرم الحاج عمر فوزی افندیکنک بشیل صاریغندن داہا محترم و داہا مبارکدرہ

(صوک تلغراف) ۷ ربیع الاخر ۱۳۴۳ • تشرین ثانی ۱۹۲۴

[۱] اورفدہ آسیلان . معہود ابراہیم ادہم .

بشرك دنيوی و اخروی سعادتى كافل اولان دينى و مدنى حق يولارى افراط و تفریطدن عارى اوله رقى بيان ايتك اوزره (فرنك مقلدلكى) عنوانيله نشر ايلديكم علمى بر رساله يه صوك تلغراف غزته سنك (۱۴۱) نومرولى نسخه سنده سليمان نظيف بك طرفندن (ايمانه تسلط) سرلوحه لى بر مقاله ايله تسلط و تعرض اولمشدر .

مقاله علم ، منطق دائره سنده يازلمش بر تنقيدنامه اولسه يدى علمى جواب ويرد كدن باشقا سيمى تشكراتى عرض و تقديم ايدردم .

ساحه علم خارجنده بولنان سوزلره ينه اوساحه ده جواب ويرمك تربيه دينيم و نزاهت قلميه م ايله غير قابل تاليف اولديغندن مقاله نك بروجه آنى بعض نقاطنى دائره علميه يه ارجاع ايله تنقيد ايتك ايستم :

اولا — (من تشبه بقوم ..) حديثى غير موضوع فرض ايتسه ك بيله سوزيله سليمان نظيف بك كويا علم حدبشده صاحب اختصاص و بوبابده سوز سويله مك قدرت و قابليتى حائز ايتمش كى حديث مذ كورك موضوع اولديغنى ايا ايتك ايستبور . حالبوكه رساله نك دردنجى صحيفه سنده حديث شريفى يازدقدن صكره قوس ايچنده (امام احمد و ابوداود) ديه كتب معتبره اجايشدن (مسند امام احمد) ايله (سنن ابى داود) ده مذكور اولديغنى بيان ايتمش ايدم . سنن ابى داود احاديث صحيحه يى جامع اولان كتب معتبره سته مياننده داخل اولدينى كى امام احمد رحمه الله ك مسندى بين المحدثين احاديث نبويه يى بيلديرن بر ميزان عد اولونمشدر . ولو آحاد طريقيله نظر ايدلمش اولسون كتاب مذ كورده بولنان حديثك اصلى واردر . لسان رسول الله دن حادث اولدينى ثابت اولمشدر ديه محدثين كرام مياننده شهرت بولمشدر .

برده شعار كفرده اهل كفره تشبهك منه اولدينى عصر سعادت نبويه دن زمانمزه قدر تواتراً نقل اولونه كلكده اولوب هر عصرده بولنان مجتهدين كرام حضراتى بونك حرمتنه اجماع و اتفاق ايتمش اولدقلىنه نظراً مذ كور

حدیث شریفك مضمونك صحیحی اجماع امتلاده تأید ایشدر . بناءً علیه صدر اسلامده تلقی بالقبول اولنان بویله بر حدیث شریفك موضوعیتنه قائل اولوق حد ناشناسلق اولدقدن بشقه بو بابده کی شعورسزلغنه عدم شعوردر .

ثانیاً — بو، یعنی مذکور حدیث شریف « تجدد علیهدارلرینك ادعاسی تقویه ایده بیله جك بر حجت دكلدر » سوزبله ده بنی تجدد علیهدارلنی ایله اتهم ایدیور . اول امرده تجدددن مقصد نه دن عبارت اولدیغنی صورمق ایسترم اكر تجدددن مقصدی مدنیتك بشریته نافع ولان امور حسنه و فضیلت قسمی ایسه بو خصوصاً بن ، سلیمان نظیف بكدن پك زیاده تجدد و ترقی پرورم . چونكه بن اقسام مدنیتدن امور نافع و حسنه نك ممالك اسلامیه ده ترقی و انكشافی یا الكز احتیاج نقطه نظرندن دكل ، دیناً مكلفیت جهتندن ده ایسترم . یعنی دین جلیل اسلام بشقه قوم و ملتله احتیاجدن مستغنی اوله جق درجه ده فضیلت و امور نافعده ترقی و انكشاف اتمكله مسلمانلری مكلف قیلمشدر . بو مكلفیت دینیه بین المسلمین وجوده كتیر بلزسه كافه سی مشمول اولوب دنیا و آخرتده بو قصورلرینك جزا و ضررلرینی چكرلر اعتقادنده م .

رساله نك سكرنجی صحیفه سنده کی مباحث ، فضیلت معناسیجه تجدد و ترقیه علیهدار دكل ، سلیمان نظیف بكدن دها زیاده طرفدار اولدیغنه جانلی برر شاهد عادلر .

اكر تجدددن مقصدی اخلاقاً ، اجتماعاً ، دیناً بشریته مضر اولان امور رذیله و احوال قبیحه ایسه عقیده و تربیه دینیه م بوکا مساعد اولدیغندن بو خصوصاً بنده متعرض بك افندی ایله تشریک مساعی ایتك قابلیتندن محروم اولدیغنی عرضله باب رذیلتده تجدد و ترقی علیهداری اولدیغنی کمال فخر و مباهاتله اعلان ایلم .

بشری سعادت حقیقیه یه ارشاد ایله بن دین جلیل اسلام افراد بشر آراسنده جریان ایله بن اعتقادات باطله ، اخلاق قبیحه ، اعتیادات رذیله ، افعال و اعمال مذمومه نك كافه سنی هدم و منع ایچون وضع و تأسیس اولندیغندن مدنیت غربیه نك بشریته مضر اولان رذیلت قسمیله اصلاً اجتماع ایلمز .

دين جليل اسلام بوكي رذائلك ترقيسنه يكانه مانع عظيمدر. بواعتقادده بولنديغم
ايچون مملكتتمزده رذيلتك ترقيسنه عليهدار اولمقده معذور كورولمهي رجا
ايدرم. چونكه بوده بيم ايچون بر عقيدة، بر پرنسيب، بر مفكوره، بر
ذهنيتدر. دور جمهوريتده هر فرد عقيدة ومفكوره سنده سربست اولديني
كبي بنده اويلهيم.

ثالثاً — (رساله نك مدنيت اسلاميه دن دم اوردن صحيفه لري ده محررينك
تاريخ بيلمديكني، كوستريبور. مدنيت اسلاميه دن اولده اوروپانك مترقي
بر مدنيتي واردى). نجي تاريخ بيلمه مكله اتها م ايدن شوسوزلري رساله يي لايقيه
اوقوماش اولديغني كوستريبور.

چونكه رساله نك طقوزنجي صحيفه سنده (كوستا ولوبون) ك (روح الاقوام)
نامنده كي كتابندن نقلآ بيان اولنديغني اوزره قرون اولاده اوروپاده بولنوبده
بالاخره منقرض اولان يونان و روما مدنيتنك منشي شرق اولديني بيان
اولنديغني كبي، قرون وسطاده عربستان وبالخاصه اندلس آفاقنده لمعان ايتمش
اولان مدنيت اسلاميه دن متأثر اولمق اعتباريله اوروپا مدنيت حاضره سنكده
مولدي شرق اولديني بيان ايدلمشدر.

رساله ده اثباتنه چاليشديغم جهت بوندن عبارت اولديني حالده نجي تجهيله
قالشمق يارساله نك مضمونه وياساس مسئله يه وقوفسزلقدن بشقه برشي دكلدر.
راباً — (بوكونده بردرسعام چيغمش برچوق مسلمانلرك تپه دن
طيرناغنه قدر كافر بولونقلرينه اعلاملر نشر ايديبور. آرتق يتر. بوخلق اوچ
بش جاهل متعصبك كيفنه قوللق ايدمه من) سوزيله اولافترا ايديبور. چونكه
رساله ده مسلمان مفهوم نك شامل اولديني هيچ بر فردك كفرينه دائر هيچ
برمعني مندج دكلدر واوله ماز. زيرا (كله شهادت) ي سويله ين هر فردك دائره
اسلام داخلنده اولديني اعتقادنده بولنان اهل سنت مذهبندن اولديغم ايچون
صراحةً و قطعياً ارتكاب كفر ايتمهش اولان بر شخص معينه اسناد كفر
ايتمه عقيدة م مساعد دكلدر.

خامساً — بنی جهل و تعصبه اتهام ایله کدن باشقا فضیلتی تحت انحصاره آلوب ایسته دیکنه تعصب تمفاسنی یاپیشدیرمق صورتیله تهدیدایدهرک، هر کسی کندی فکرینه رام و فکرینه قوللق ایتمیرمک ایستیورکه حریت وجدان و سربستینک متکافلی بولنان دور جمهوریته بونک غیر قابل اولدبغندن غفلت ایدیور . مع هذا بوصورتله ده افراط درجده قیزیل برتعصب روحنه مالک اولدیغنی و تام معناسیله دار دوشونجه لی بولوندیغنی اظهار ایتمش اولیور .
شومناسیته تعصبی تعریف ایدوب ده کیمک متعصب اولدیغنی کوستریر بر-
قاعده کله بیان اینک استرم :

تعصب : نفسده عصیبتدن مأخوذ اولوب تفعیل و زننده مصدردر . عصیبت عصبیه منسوب برخصلت، یعنی اقربا و قومنه نصرت ایتمک قیدنده بولتیق و بو بابده غیرت کوسترمک دیمکدر .

عرف شرعه تعصب : باطل و ضلالده اصرار ایدوب غیرت کوسترمکدر . رسول مظم صلی الله علیه وسلم افندمن (عصیبت جاهلیه نه در ؟...) دیه سوال اولندیغنی زمان (ان تعین قومک علی الظلم — یعنی حقنه متابعت واجب ایکن خلقه میل ایله ظلم اوزرینه قومنه نصرت و معاونت ایتمکدر) دیه جواب ویرمشلدردر .

شوحالده متعصب : خلافه دلیل و برهان قائم ایکن باطل ، ظلم و ضلالده اصرار ایلین و بوخصوصده عناد و تمرد کوسترهن کیمسه دیمکدرکه شرعاً پک مذموم بروصفدر . بناءً علیه الحد و ردائلك بین البشر تعمنه سعی ایدنلر زمره متعصبینک اک ممتازلرندن عدایدلك لازم کلیرکن بونلره قزیل منعصب عنوانی ویرمک دها مناسب اولور .

افراد بشر آره مننده ایمان و فضیلتک تعمنه سعی ایدنلر و بوکا شرفدار اولانلر ایسه متعصب دکل ، متصلبدرکه شرعاً و عقلاً اک ممدوح ، اک مقبول خصلت عالیه در .

بواصله بناءً مسلمانلری غیر مسلملرک بلع و تمینندن وقایه وانلرک موجودیتلرینی محافظه و مستغلاً وارلقارینی ادامه غایبه سنی استهداف ایلین احکام عالیه دینیه بی رساله مده نشر ایدوب افراد بشری فضیلته ، اخوان دینی ملیت اسلامیله لرینی

محافظه به ارشاده چالشدینم ایچون بنی متعصب اولمقلغم ایجاب ایدر، یوقسه
 یبانجی روح ، یبانجی تربیه، یبانجی اعتیاد ایله مسلملری آشیلا یوب ده ظاهراً
 و باطناً کندی وارلقلرندن و ملیت اسلامییه علائمندن تجرید ایده ایده افراد
 مسلمینک غربیلر طرفندن بلع و تمثیل اولمترینه کسب قابلیت ایتلرینی عن تصدی
 و بلا شعور تسبیله چالیشان سلیمان نظیف بک کی متعصب اولسی لاز مکلدیکنه
 دائر ویریله جک حکمی وجدان عمومی به حواله ایدرم .

سادساً — رساله نك (۲۴) نجی صحیفه سننده که (شوخالده شاپقا، زنا،
 غیار ، صلیب کی اهل کفرک شعار و علامت مخصوصه سی اولان شیلری ...)
 عبار سننده کی (کبی) لفظ نك فرنك کوملکی ایله بویون باغنه شمولى بولندیغنی
 توهم ایدوب، بونلری عصر ابعده عصر شعار کفردن عدا اولنان اشیا ایله مساوی
 تلتی ایتک کله نك تام معناسیله خلط ایتمکدن بشقه برشی دکلدرد . چونکه
 عبار ده کی (اهل کفرک شماری و علامت مخصوصه سی) قیدی (کبی) نك
 فرنك کوملکی ایله بویون باغنه اصلاً شمولى بولنه میه جفته قرینه قطعیه در .
 زیرا بونلر او برلرینک مماثلی دکلدرد . هیچ بر عصرده مماثلی عد اولنماشدر .
 اصلاً کفری ایجاب ایله بن تشبهک مداری علامت کفر اولق اوزره تخصیص
 اولنان شیلری انخا ایدیمک در . بویله براختصاصی اولیان اشیا نك فرنکدر
 طرفندن ایجاد ایدلسی و یا فرنك کوملکی اسمیله توهم اولنسی کفر ایجاب
 ایلین شیلردن دکلدرد . رساله نك آلتنجی صحیفه سننده بوکاد اثر تفصیلات واردر .
 بالاده عرض اولنان (کبی) لفظنه کندی توهماته کوره معنا ویرد کدنصکره
 سیالخانه سننده ایجاد ایلدیکی مقدمات فاسده دن ترتیب ایلدیکی قیاسدن شخصلری ده
 داخل اولدینی حالده فرنك کوملکی و بویون باغنی اکتسا ایلین لاقل یکر می میلیون
 اهل اسلامک تکفیر ایدلمش اولدینی نتیجه فاسده و مفسده سنی استخراج
 ایدیبور . آنقا بیان اولندیجی وجهله رساله بوکی اسناد و افترا دن عاریندر .
 بو نتیجه فاسده صرف کندی ایجاد کرده سیدر . بویله عظیم برهتان و افترا
 ایله ده قناعت ایتیبوب (صاحبی کیم اولورسه اولسون اوکا عاده ایدر) سوزیله ده
 طوغریدن طوغری به شخصی تکفیر ایدرک روحاً قزیل تعصب علیتیه معلول
 اولدیغنی اظهار ایتش اولیور .

سابقاً — (شایقاده علامت کفر اولاجق برشی یوقدر ، شایقا کفر
 دکل ، حرام دکل ، مکروه دکل ، فس کبی ، کلاه کبی ، تاج کبی ، کفیبه
 کبی بیکناه برسر پوشدر . پیر لوئینک معصوم شایقه سی ..)
 بسوز لر بله شایقا حقنده کی عقیده اساسیه سنی اظهار ایتمش ، صریح و قطعی
 فتوا سنی و یرمش و بوسور تله ده حق تحابلی شارعدن ، حق افتایی فقها دن غصب
 ایتمش اولیور .

حالبو که رسالده ، شایقایه دائر اولان مباحثی فتاوی هندیه ، قاضیخان ،
 بزازیه ، محیط برهانی کبی کتب معتبره فقهیه دن و علوم شرعیه ده اختصاص لری
 بولنان ائمه دین و فقهای ذوی الاحترام کتابلرن دن اخذ ایله ترجمه ایتدم .
 روح مسئله به گنبدیلکنندن برشی علاوه ایتدم . و ادله سیله برابر مسئله بی کمال
 وضوحه بیان ایتدم . فقط بحث ، علمی اولدینی ایچون حین مطالعه ده بر آز
 دقت استر .

علم فقهده ارباب اختصاصدن بولنان رسوز لری هروجهه شایان اعتماد اولان
 ذوات کرامک سوز لر نه می اهل اسلامک اعتماد و ایمان ایتسی واجب اولور ،
 یوقسه کنندی اعتراف ایلدیکی وجهه بیکرمیدن قرق بش باشنه قدر بیکرمی
 بش سنه شک و ادیسنده طولاشان و دیگر بر مقاله سنده اعتراف ایلدیکی اوزره ،
 بو ائنده بر چوق کیسه لری اضلال ابلش اولان ، اون برسنه لک بر مسلمان
 اولدینی حانده نم بیلدیکم برسنه ایچنده ایکی دفعه ضروریات دینیه به تعرض
 ایلین (بری مکلفیت صیامک و جوینی انکار ، دیکری حضرت عیسی علیه السلامی
 تحقیر ، تزییف ایتمش اولسی) ، آرتق بیکرمی بش سنه دینسز لک ضلال ، اضلال و ادیسنده
 یاشایان ، اون برسنه لک اسلامتی زماننده ده ضروریات دینیه به صالد بر ماقدن
 کیری طور مایان سلیمان نظیف بکک شایقا حقنده و یرمش اولدینی حکمباره ،
 فتوالره می اعتماد ایتلری لازم کله جکنه دائر و بر بله جک حکمی نه افکار عامه به
 حواله ایدرم .

سامان نظیف بک بر بله یارم معلوماتله احکام اسلامیه به دائر عندی فتوالر
 و یرمه کله قالمش اچغنه آرادن حرمتله چیقو بر سه ده افضاله خدمت ایتمش اولوردی .

ناماً — شونی ده عرض ایده یم که : هر فرد کندی اعمالیه مؤخذه اولینی .
برفردک سیئاتیه دیکر لرینی مؤاخذه به قیام ایتک عدل ونصفت ایله غیر قابل
تألیفدر . وبالخاصه فردک ارتکاب ایلدیکی سیئاتی صنفه تشمیل ایتک ویا بر
صنفک اعمال سیئه سیله اواعمالده مدخدار اولبان فردلری لکه لکه چالیشیق
عقل وانصاف ایله قابل توفیق اوله ماز .

بوکا مسایح اولسه بدی صحائف تاریخ قاریشدر لرینی زمان تصادف اولندینی
اوزره زم مملکتک انحطاط و تندیسنده سلیمان نظیف بکک منسوب اولدینی
صنفدن عوامل موثره اولمش بولنانلرک ارتکاب ایلدکاری سیأت کبیره وجنایات
عظیمه ایله سلیمان نظیف بکک ده لکه دار اولسی لازم کلب و بوکون اشخاص
مضره دن معدود اولسی اقتضا ایدردی .

تاسماً — (فقه اسلامه روما حقوقک قاریشامش اولدیغنی درس عام
افندی ادعا ایده بیلمیری؟) بوسوزینه صورت قطعیه ده (اوت) جوانی و بریریم :
چونکه فقه اسلامک منشأ وضعیتی آنجق قرآن کریم ایله احادیث صحیحه دره .
احکام فقهیه یالکیز بولنردن اخذواستنباط اولمشدر .

دین اسلام دین فطرت اولدینی ایچون عقل سلیمدن نشأت ایلین احکامه
توافق ایده بیلیر . بعض احکامده روما حقوقنه توافقی بوجهتدندر .

عاشراً — فاتح جامع شریفنده مسلمانلرک بریانسو نمازی قلدیغنی تماشاً
ایدرکن پیه رلوتینک (آه ! مسلمان اولمایان و بوشکلده عبادتک ذوق وسعادتدن
محروم بولونان هر انسان سفیلدر) دیه ایراد ایلدیکی شوبلیغ سوزی انطالق حق
قیلندن اولارق نقل ایلین سلیمان نظیف بکک لهنده دکلدر . بو وجیزه نک
افاده ایلدیکی (ذوق عبادتدن محروم بولنان سفلا) میاننده بولونادیغنی ادعا
بوو ادعاسنی توشقی ایده بیلمیری ؟

قرآن کریم حقنده ده بو شهیه یی بیله یورسه قدیماً بوزعم باطلده بولونان
زمره ملحدینه التحاق ایتک صورتیه بکا اسناد ایتک ایسته دیکی (کفر)
سفتی بحق کندیسنه توجه ایتمش اولور .

فقط سليمان نظيف بلك اون بر سنه اول واقع اولدینی ضلالتہ تکرار عودت
ایتمک ایچون مخاطرہ لی واعوجاجلی وادیلرہ طولاشہ سقدن واز کچوب (الحق
احق ان یتسبع) قولنک آمر اولدینی اوزرہ باب ایمانده حقہ اتباع ایتمسنی
خالصانه تمی ایدرز . (والسلام علی من اتبع الهدی)

اسکیلی

محمد عاطف

ایمانہ تسلط سرنامہ سیلہ یازدینم مقاله بہ فاتح درس عام لرندن اسکاییلی عطف
 افندی جواب ویریور . بن نہ کتاب ، نہ محرراسمی ذکر ایشدم . مقصدم ،
 دامن دوشرجه سنہ اورتایہ آتیلان ، روح اسلامہ مغایرومضر برسالہ نک
 محتویاتی تدقیق ایله اخوان دینہ اوندن توفی ایشکی توصیہ ایشک ایدی . مادام کہ
 خواجہ افندی ، ایشک عنوانی ایله کندی اسمک برلکده صراحة اعلان
 اولوناسنی ایستور ، ایشته علناسوبلیورم کہ ایمانہ تسلط مقاله سنی بکایازدیران
 رسالہ نک آدی فریک مقدر لکی ویشایا در ؛ محوری ده فاتح درس عام لرندن
 اسکاییلی عطف افندی .

بومحک دوروب دورورکن اورتایہ آتیماسنده نہ لزوم ، نہ مناسبت
 واردی ؟ .. فریک ماساسنک باشنده ، فریک ماساندالیاسنہ اوطوروب ، فریک
 قلمیلہ ، فرنکستاندن کان . باشلی فریک مارقالی ، ایچلری فریک فیلیفرانلی
 کاغده یازی یازمق ؛ اوموزدن آیاغہ قادار فریک لباس وچاماشیرلرینی کیشمک ،
 چانالہ ، بیچاقہ یشک ، تراموایہ ، اوتوموبیلہ ، واپورہ ، شومندو فہ بینمک ؛
 ینکلیر ، فرانسز ، ایتالیان بایراقلرینک آلتندہ حج شریف نیتنہ جدہ بہ کیشمک
 کناہ اولیور و ثواب اولیورده ، باشہ روملردن یوز سنہ اول آلمش اولدیغمز
 فسہ بدل ؛ شایقا کچیرمک کفر عد ایدیلیور . امام احمد واپودا وددکل ، امام
 اعظم بونی ادعا ایشہ - کہ ایشہ مشلردر - ینہ قبول ایشم .
 (من تشبه بقوم ...) حدیثک موضوع اولدیغنی بن صورت مطلقہ ده
 ادعا ایشدم . سوزمی عطف افندی خواجہ عن قصد وعن جهل تحریف ایشم . عد
 قصد تغیر اخلاقہ ، عن جهل تحریف علمہ عائد برر نقیصہ در بن (من تشبه بقوم ...) حدیثی غیر
 موضوع فرض ایشہ کبیلہ ...) ایشدم . (صنوک تلفراف) لک اوشخہ سی میداندہ در .
 متواتر اثبات اولان احادیث جلیبہ نبویہ دن ماعدا ، کتابلرہ حدیث نامیلہ کچن
 سوزلردن برچوغنہ بن امنیت بوقدر . بن اللہ ، قرآنہ وقرآنندہ مذکور اولان

کتابخانه پیغمبر لره ایان ایتمکله مکلفم . (امام بخاری) ، (امام احمد) ،
 (ابوداود) و امثالی بزم کبی بشر وینه بزم کبی خطا ایتمه لری پک محتمه لدر .
 (من تشبه بقوم ...) حدیثی تواتراً ثابت اولمادیفی جهتله ، دیکر لری
 حقنده کوستردیکم ترددی بوکاده تشمیل ایتمم .

شیمدی بن درسعام افندیبن برشی صوراجفم :
 مسائل دینه ده مابه الاحتجاج اولان احادیث شریفه فخر کائنات علیه
 افضل التحیات افندمک فم مبارکارندن دوروب دورورکن می شرفصادراولوردی ؟ ..
 بوقسه هپسی بررزوم و ابجاب اوزرینه و مصلحته بناء می ایراد بوورلوردی ؟ .
 (من تشبه بقوم ...) حدیثی ایچون نه مناسبتله و نره ده صدور
 اتمش ؟ .. نم بیله تصریح ایتمکده عاجز اولمادیغم بو نقطه بی عاطف افندی
 خواجه ایضاح ایتمسین . اووقت کورلورکه اورته ده شایقا ، کسوه ، فلان
 کبی برشی یوق . باشقا سببله ایراد ایتمش برقول . حدیثک منشا و موضوعی
 کم ایله بوزدن برقیاس مع الفارق چیقارمقله صاحب نبوت افندمزه اسناداقوال
 اتمک آراسنده هیچ برفرق یوقدر . بن بوزدن استفاده ایتمم . خواجه افندیتمک
 (فزنگ مقلدکی و شایقا) رساله سنی یازمقله اسلامه هزار قازمق ایستسین
 قلمندن چیقان (حدناشناسلق) و (شعورسزانه عدم شعور) کبی حق و جهل
 مضاعف افاده ایدن ترکیبلره کیمک ده ازیاده لایق اولدیغنی ارباب عرفان
 تعیین ایتمسین .

بن مدرسده کلام و عقائد او قومادم . فقط دینک احکام اساسیه سنی
 و خصوصیه درس عام عاطف افندیتمک دار برچرچیوه ایچنده ، بی شعورانا
 تاشا ایتدیکی تاریخ اسلامی اولدجه بیلیر و احرارانه محاکمه ایتمک مقتدرم .
 عاطف افندیتمک (صدر اسلامده تلقی بالقبول اولونان) دیدیکی احادیث ایچنده
 نه قدر موضوع و مسند اقوال بولوندیغی ده مجهول دکدر . قلمله اعلان شوپله
 طورسون ، لسان ایله افشا ایتمک ایسته مدیکم و باغرمده ساقلا دیغم اسرار
 تاریخیه بی غزته ستونلرینه دو کیمک بی مجبور ایتدیکی ایچون هر و بالی فاتح درسعام
 لریدن اسکلیلی خواجه عاطف افندیتمک بوینونه اوسون .